שם: _____ כיתה: _____

לסרטון (דקה)

דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים

מתוך ספר קהלת

במשפט אחד: מי שמדבר בשקט וברוגע, מקשיבים לו יותר ממי שצועק.

1 מתחו קו בין המילה לפירוש שלה

בְּנַחַת	מי שחָכָם או חֲכָמָה
נִשְׁמָעִים	בשקט, ברוגע
חֲכָמִים	מקשיבים להם

2 השלימו את הפתגם

דברי חכמים _____ **נשמעים**

3 מצעקה לנחת

את המשפטים האלה אמרו בצעקה. איך הייתם אומרים אותם בנחת?

איפה זה קרה	בצעקה	בנחת
בתור במכולת	**"היי! אני הייתי פה קודם!"**	
בחדר שלכם בבית	**"צא מהחדר שלי! עכשיו!"**	
בעבודה בקבוצה	**"את לא עושה כלום! הכול עליי!"**	

ועכשיו אתם:

בצעקה: _____

בנחת: _____

4 קומיקס

ציירו או כתבו פעם ששכנעתם מישהו בלי להרים את הקול. אם עוד לא קרה לכם, תמציאו.

מה קרה	מה אמרתי	איך זה נגמר

בונוס לסקרנים: הפתגם הוא רק חצי פסוק. מצאו בספר קהלת, פרק ט, את החצי השני.

_____

למורה

דברי חכמים בנחת נשמעים

לסרטון

מתאים ל: כיתות ד'–ח' **זמן:** כ-20 דקות

מטרת השיעור: להכיר את הפתגם ואת המקור שלו, ולתרגל הבעת דעה בוויכוח בלי להרים את הקול.

מהלך מוצע

1. **צפייה בסרטון (דקה).** סורקים את קוד ה-QR או נכנסים לעמוד באתר.
2. **דיון (5 דקות)**
   - מתי בפעם האחרונה מישהו צעק עליכם? הקשבתם למה שהוא אמר, או רק לטון?
   - למה קשה לדבר בשקט דווקא כשאנחנו הכי בטוחים שאנחנו צודקים?
   - האם יש מצבים שבהם דווקא כן צריך להרים את הקול?
3. **משחק תפקידים (5 דקות).** שני תלמידים מציגים את אותו ויכוח פעמיים, פעם בצעקות ופעם בנחת. הכיתה מספרת מה השתנה ומי שכנע אותם יותר.
4. **דף העבודה (5–10 דקות).**

רקע

הפתגם לקוח מתוך ספר קהלת, שלפי המסורת כתב שלמה המלך. זה חצי מפסוק, והחצי השני מסביר למה:

> **דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים, מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים** (קהלת ט, יז)

כלומר, למילים שנאמרות בשקט מקשיבים יותר מאשר לצעקות של מושל, כלומר שליט, שמדבר בין כְּסִילִים, כלומר טיפשים. גם מי שיש לו כוח, אם הוא צועק, פחות שומעים אותו. כשמישהו צועק, שומעים את הטון ולא את התוכן, ומתחילים להתגונן במקום להקשיב.

חשוב להדגיש לתלמידים: ויכוחים הם בסדר גמור, והפתגם לא אומר לשתוק. הוא אומר שאפשר להביע דעה גם בשקט, ושככה היא נשמעת טוב יותר.

תשובות

- **1:** בְּנַחַת = בשקט, ברוגע • נִשְׁמָעִים = מקשיבים להם • חֲכָמִים = מי שחָכָם או חֲכָמָה
- **2:** בנחת
- **בונוס:** "מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים"
- **4:** אין תשובה אחת נכונה.

3: דוגמאות לתשובות (אין נוסח אחד נכון)

- "סליחה, אני חושב שהייתי פה לפנייך."
- "אני רוצה להיות לבד בחדר עכשיו. אפשר שתצא?"
- "אני מרגישה שאני עושה את רוב העבודה. בואי נחלק מחדש?"

כדאי לשים לב שבנוסח בנחת מדברים על מה שאני רוצה או מרגיש ("אני רוצה", "אני מרגישה"), ולא מאשימים ("את לא עושה כלום").

פתגמים קרובים באתר

אין הנחתום מעיד על עיסתו • די לחכימא ברמיזא • ברחל בתך הקטנה